

Naloga 19

V neki regiji proizvajajo lešnikove napolitanke v treh podjetjih. S pomočjo ustreznih izračunov odgovorite na naslednja vprašanja:

Cene in proizvedene količine lešnikovih napolitank v treh podjetjih

Podjetje	<i>P</i> januar (v €/kos)	<i>P</i> december (v €/kos)	<i>q</i> januar (kg)	<i>q</i> december (kg)
Napolitanka	1,33	1,30	450	550
Lešnik	1,15	1,15	480	550
Keks	0,98	1,05	1.150	1.090

- Kaj se je zgodilo s cenami lešnikovih napolitank po podjetjih?
- Kaj se je zgodilo s količinami lešnikovih napolitank po podjetjih?
- Za koliko odstotkov se je spremenila vrednost proizvodnje z lešnikovimi napolitankami v tej regiji januarja v primerjavi z decembrom nominalno in za koliko realno?

Naloga 20

Vodstvo hipermarketa »Consum« zanima, za koliko se je v povprečju podražilo (ali pa pocenilo) okrog 10.000 proizvodov v letu dni (december 2007/december 2006), ki jih ponujajo v tem hipermarketu. Opišite metodološki postopek in obrazec, ki bi ga vodstvu »Consuma« predlagali za izračun želenega podatka.

Naloga 21

Izračunajte, za koliko % se je povečala ali zmanjšala realna bruto in neto plača v tem koledarskem letu, koliko pa v letu dni. Kateri podatki vam še manjkajo? Poiščite jih.

Podatki o neto plači in indeksu cen življenjskih potrebščin

Neto plača za mesec v € (2006M09)	764,58
Neto plača za mesec v € (2006M12)	818,94
Neto plača za mesec v € (2007M09)	820,47
Bruto plača za mesec v € (2006M09)	1.199,95
Bruto plača za mesec v € (2006M12)	1.261,09
Bruto plača za mesec v € (2007M09)	1.259,07

*Vir: SURS, SI-STAT, Demografsko in socialno področje,
Povprečne mesečne plače in indeksi povprečnih mesečnih
plač po dejavnostih, Slovenija, mesečno.*

Naloga 22

Za dve podjetji v skupini imate podatke o vrednosti njune proizvodnje v obdobju 2002-2005. Eno podjetje proizvaja čevlje, drugo pa igrače. Znale so tudi letne stopnje inflacije ter letne stopnje rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za skupino čevlji in za skupino igrače.

- a) Kaj se je nominalno in realno zgodilo s proizvodnjo v podjetju s čevlji v obdobju 2002-2005? Kaj pa v podjetju z igračami? Zapišite izračune in ugotovitve.

Hipotetični podatki za podjetji v skupini

Leto	Vrednost proizvodnje v podjetju s čevlji (v 10^3 €)	Vrednost proizvodnje v podjetju z igračami (v 10^3 €)	Letna stopnja inflacije	Letna stopnja rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, skupina čevlji	Letna stopnja rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, skupina igrače
2002	20.000	7.800	1,1%	-	-
2003	20.200	8.050	0,7%	2,3%	2,0%
2004	20.350	8.450	0,6%	2,6%	1,7%
2005	20.500	8.700	0,5%	0,5%	-0,6%

- b) Kateri deflator bi prišel v poštev, če bi si zaposleni v teh podjetjih hoteli izračunati, koliko se jim je realno spremenila plača v preučevanem obdobju? Izračunajte realno spremembo povprečne plače, če se je povprečna plača nominalno povečala za 1%.

Naloga 23

Za neko podjetje ste dobili podatke, da je v preteklem mesecu izplačalo svojim desetim zaposlenim, ki so v tem obdobju opravili vsak v povprečju 150 ur, skupno 6.250 €. Kako imenujemo ta znesek? Kakšna je bila njihova povprečna plača (možna sta dva načina izračuna)?

Naloga 24

V podjetju X želite ugotoviti, kateri dejavniki so vplivali na gibanje plač v letu 2006 glede na leto 2005. V ta namen odgovorite na naslednja vprašanja:

- Za koliko % se je spremenila masa izplačanih plač?
- Za koliko % so se v povprečju spremenile povprečne plače po izobrazbenih skupinah?
- Za koliko % se je spremenila povprečna plača?

Povprečne letne plače in povprečno število zaposlenih po izobrazbenih skupinah za leti 2005 in 2006 za podjetje X

Izobrazbena skupina	Povprečna letna plača 2005	Povprečna letna plača 2006	Povprečno število zaposlenih 2005	Povprečno število zaposlenih 2006
VII. in višja	12.500	13.333	10	20
V in VI	5.000	5.000	70	80
I – IV	3.500	4.000	20	20
Skupaj			100	120

Naloga 25

V podjetju Y želite ugotoviti, kateri dejavniki so vplivali na gibanje plač v letu 2006 glede na leto 2005. V ta namen odgovorite na naslednja vprašanja:

- Za koliko % se je spremenila masa izplačanih plač?
- Za koliko % so se v povprečju spremenile povprečne plače po izobrazbenih skupinah?
- Za koliko % se je spremenila povprečna plača?

Izplačane plače in povprečno število zaposlenih po izobrazbenih skupinah za leti 2005 in 2006 za podjetje Y

Izobrazbena skupina	Izplačane plače 2005	Izplačane plače 2006	Povprečno število zaposlenih 2005	Povprečno število zaposlenih 2006
VII. in višja	10.417	17.500	10	20
V in VI	29.167	31.667	70	80
I – IV	5.833	5.000	20	20
Skupaj	45.417	54.167	100	120

Naloga 26

Za dve konkurenčni podjetji imate naslednje indekse za mesec december v primerjavi z novembrom. Kakšne sklepe lahko postavite na osnovi navedenih podatkov?

Indeks povprečnih plač s stalno in spremenljivo strukturo za podjetji A, B

Podjetje	Indeks povprečnih plač s stalno strukturo zaposlenih po plačilnih raz.	Indeks povprečnih plač s spremenljivo strukturo zaposlenih po plačilnih raz.
A	105	102
B	102	105

Naloga 27

Opazujemo proizvodnjo majhnega podjetja, ki je specializirano za proizvodnjo lahkih šotorov (uporabljajo jih kolesarji, planinci itd.). Podjetje v letu 2004 kupi vse elemente (blago za šotore, palice, kline, etikete), iz blaga izreže kose, jih sešije ter zapakira. V letu 2005 proizvodnja poteka na enak način, le da del blaga samo proizvaja. V tem letu so se cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih povečale v povprečju za 2,2%. Izračunajte produktivnost dela na vse možne načine in analizirajte njeno gibanje v opazovanem obdobju.

	2004	2005
Vrednost prodanih šotorov (v €)	388.354	438.371
Vrednost proizvedenih šotorov (v €)	395.767	425.446
Stroški materiala in storitev (v €)	223.542	98.292
Stroški amortizacije (v €)	42.625	40.292
Število proizvedenih šotorov	14.005	14.005
Proizvedeni šotori za 1 osebo		
Cena šotora (v €)	25,00	25,83
Količina šotorov	8.528	6.367
Proizvedeni šotori za 2 osebi		
Cena šotora (v €)	33,33	34,17
Količina šotorov	5.477	7.638
Število zaposlenih konec leta	14	15
Število zaposlenih v proizvodnji konec leta	10	11
Število opravljenih ur v proizvodnji	21.080	22.060

Iv (Q: naturalne enote; T: različni)	2004	2005	Indeks

Iv (Q: pogojno naturalne enote; T: različni)	2004	2005	Indeks

Število proizvedenih šotorov za 2 osebi
Število proizvedenih šotorov za 1 osebo
Skupaj

Iv (Q: neto DV; T: različni)	2004	2005	Indeks

Neto DV

Iv (Q: neto DV v stalnih cenah; T: različni)	2004	2005	Indeks

Vrednost proizvodnje v stalnih cenah
Stroški materiala in storitev ter amortizacije
Neto DV v stalnih cenah

Naloga 28

Podjetje Tekstil združuje obrate predilnice in tkalnice, ima pa tudi lastno orodjarno. Prva dva obrata ustvarita po 40% celotne neto dodane vrednosti podjetja, orodjarna pa prispeva preostali del. Izračunajte indeks fizičnega obsega proizvodnje za to podjetje, če imate na voljo podatke, da so v opazovanem obdobju v predilnici povečali obseg proizvodnje za 3%, v tkalnici za 5%, medtem ko so ga v orodjarni zmanjšali za 1%.

Naloga 29

- Navedite najbolj poznani opredelitvi kakovosti in ju med seboj primerjajte. Po čem se razlikujeta?*
- Kako opredelimo kakovost z vidika statistike?*

Naloga 30

- Kaj je statistična kontrola kakovosti (SKK)?*
- Kako se tradicionalno pojmovanje statistične kontrole kakovosti z vidika poslovnih ved razlikuje od sodobnega?*
- Naštejte sestavne dele statistične kontrole kakovosti!*

Naloga 31

- a) *Katera orodja uvrščamo med elementarne metode statistične kontrole kakovosti, za katere velja, da bi jih morali poznati vsi zaposleni v podjetju?*
- b) *Kakšni so načini uporabe naslednjih metod statistične kontrole kakovosti v podjetju?*
- *Pareto diagram*
 - *Diagram vzrokov*
 - *Statistična kontrolna karta*

Naloga 32

V neki banki ugotavljajo zmanjšanje povpraševanja po stanovanjskih kreditih. Preliminarna študija je pokazala, da poteče od prejema vloge za kredit do odobritve 24 dni, kar je v panogi povsem običajno. Skrajšanje časa obdelave vloge bi torej za banko pomenilo pomembno konkurenčno prednost. Kako zasnovati analizo, ki bi pripeljala do rešitve problema?

Naloga 33

Uprava enega ameriških mest ugotavlja naraščanje izdatkov za popravilo komunalnih (polijskih, smetarskih, gasilskih ...) vozil. Preliminarna študija je nakazala celo vrsto kritičnih dejavnikov, ki vplivajo na naraščanje izdatkov:

- *okvara na bencinski črpalki, kjer se mestna vozila oskrbujejo z gorivom, zaradi katere se v gorivo mešajo delci umazanije in voda;*
- *časovni zamik med ugotovitvijo okvare in dostavo pokvarjenega vozila v servisno delavnico;*
- *mestna politika kupovanja vozil na osnovi razpisov pri vsakokratnem najcenejšem ponudniku, posledica katere je izjemna raznolikost tipov vozil znotraj posamezne kategorije;*
- *raznolikost tipov vozil znotraj posamezne kategorije onemogoča skladiščenje vseh potrebnih rezervnih delov; servisna delavnica zato sproti naroča potrebne rezervne dele pri velikem številu različnih dobaviteljev, ki niso vsi enako zanesljivi;*
- *neobstoj politike preventivnega vzdrževanja vozil.*

Kako bi sistemizirali dejavnike in katere ukrepe za zmanjšanje stroškov bi predlagali mestni upravi?

Naloga 34

V obratu podjetja, ki se ukvarja s proizvodnjo jeklenih žebeljev predpisane dolžine 5 cm (meji sprejemljivosti sta ± 2 mm), želite ugotoviti, ali je proizvodni proces pod nadzorom. S katerim orodjem SKK si boste pri tem pomagali? Na kakšen način kaže ob pomoči tega orodja izpeljati statistično opazovanje proizvodnega procesa?